

PATVIRTINTA
UAB Joniškio butų ūkio direktoriaus
2020 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. V-33

JONIŠKIO MIESTO TURGAVIETĖS VIDAUS DARBO TVARKOS TAISYKLĖS

2020

TURINYS

I SKYRIUS	3
BENDROSIOS NUOSTATOS	3
II SKYRIUS	5
REIKALAVIMAI TURGAVIETĖS PREKIAUTOJAMS	5
III SKYRIUS.....	7
PREKYBOS REIKALAVIMAI.....	7
IV SKYRIUS	12
ATSAKOMYBĖ	12
V SKYRIUS.....	12
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.....	12

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Joniškio miesto Turgavietės vidaus darbo tvarkos taisyklės (toliau – Taisyklės) yra parengtos vadovaujantis 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002, nustatančiu maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiu Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiu su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su paskutiniais pakeitimais, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319), su paskutiniais pakeitimais, Lietuvos Respublikos maisto įstatymu, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymu, Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu, Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sveikatos tikrinimosi tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. 544 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka), Greitai užšaldytų maisto produktų techniniu reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 33 „Dėl Greitai užšaldytų maisto produktų techninio reglamento patvirtinimo“ (toliau – Greitai užšaldytų maisto produktų techninis reglamentas), Komercinių žuvų rūšių pavadinimų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3D-22 „Dėl Komercinių žuvų rūšių pavadinimų sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos higienos norma HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtinta 2005 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“), Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir / ar pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ (toliau – Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka), Lietuvos higienos norma HN 119:2014 „Maisto produktų ženklavimas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2014 „Maisto produktų ženklavimas“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 119:2014), Bitynų, bitininkystės produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. B1-180, Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimai) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais maisto saugą ir kokybę.
2. Taisyklių tikslas – užtikrinti Turgavietėse parduodamų prekių (produktų) atsekamumą, saugą ir kokybę, parduodamų prekių kiekinę apskaitą, sudaryti sąlygas prekes parduoti galutiniam pirkėjui, vartotojui.
3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:
  - 3.1. **Atsakingas Turgavietės asmuo** – Turgavietės savininkas arba kitais pagrindais Turgavietę valdantis asmuo arba jų įgaliotas asmuo, atsakingas už Turgavietės veiklą.

3.2. **Lydimieji dokumentai** – dokumentai (važtaraščiai, sąskaitos faktūros, PVM sąskaitos faktūros, atitikties deklaracijos ir kt.), kuriais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinama maisto produkto ir (ar) ne maisto produkto kilmė, sauga, kokybė ir (ar) įsigijimas.

3.3. **Maisto produktai** – apdoroti, pagaminti ar perdirbti augalininkystės, gyvulininkystės, paukštininkystės, žvėrininkystės, bitininkystės ir žuvininkystės produktai, taip pat natūraliai užaugusios arba užaugintos miško uogos, arbatžolės, prieskoniai, vaistažolės, grybai ir jų konservai, uogienės, skirti žmonių mitybai ir (ar) paruošti žmonėms vartoti.

3.4. **Maisto tvarkymas** – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudedamosiomis dalimis (įskaitant gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, gabenimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei.

3.5. **Maisto tvarkymo subjektas** – fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už tai, kad jo kontroliuojamame maisto versle būtų garantuotai laikomasi maisto produktus reglamentuojančių įstatymų reikalavimų. Juridinio asmens, tvarkančio maistą, struktūrinis padalinys prilyginamas atskiram maisto tvarkymo subjektui.

3.6. **Prekė** – kiekvienas daiktas (maisto ir (ar) ne maisto), siūlomas parduoti arba parduodamas vartotojui/pirkėjui.

3.7. **Prekiautojas/Turgavietės prekytojas** – teisės aktų nustatyta tvarka individualią veiklą įregistravęs arba verslo liudijimą įsigijęs fizinis asmuo, taip pat juridinis asmuo, parduodantis žemės ūkio ir (ar) maisto produktus ir (ar) ne maisto produktus (prekes) atsakingo Turgavietės asmens paskirtoje Turgavietės prekybos vietoje.

3.8. **Prekybos vietos teritorija ar Prekybos vieta** – prekytojui nuomos pagrindu suteikta bei prekybos vykdymui priskirta reikalinga teritorija.

3.9. **Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų sistema** (toliau – RVASVT) – rizikos veiksnių nustatymo, įvertinimo ir valdymo sistema, taikoma maisto ar pašarų tvarkymo vietose savikontrolės tikslais.

3.10. **Turgavietė** – Jonišio miesto Turgavietė priskirta Turgavietės teritorija su visais šioje teritorijoje esančiais statiniais esanti adresu: Turgaus g. 5, Joniškis.

3.11. **Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų elektroninis apskaitos žurnalas** (toliau – Turgavietės e. žurnalas) – Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) valdomos Išmaniosios mokesčių administravimo informacinės sistemos (i. MAS) Nuotolinių apskaitos paslaugų smulkiajam verslui posistemio (i. APS) (toliau – i. APS) dalis, skirta į turgavietę ar viešąją prekybos vietą atsivežtų (gautų), turgavietėje parduodamų, paliekamų saugoti ir per prekybos dieną nurašytų žemės ūkio ir maisto produktų kiekio ir gautų pajamų kasdienei apskaitai vykdyti.

3.12. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos įstatymuose ar kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose maisto saugą ir kokybę.

4. Turgavietės darbo laikas yra nuo 7.00 iki 14.00 val. šeštadieniais ir sekmadieniais.

5. Atsakingo Turgavietės asmens darbo laikas nuo 6.00 iki 15.00 val. Pietų pertrauka nuo 10.00 iki 10.45 val.

6. Turgavietės teritorija skirstoma į zonas:

6.1. administracijos zona;

6.2. prekybos žalia mėsa zona;

6.3. prekybos rūkytais gaminiais zona;

6.4. prekybos žuvimi zona;

6.5. prekybos vaisiais ir daržovėmis zona;

6.6. prekybos pieno produktais ir medumi zona;

6.7. prekybos konditerijos ir duonos gaminiais zona;

6.8. prekyba pramoninėmis prekėmis iš palapinių, kioskų arba automobilių zona;

6.9. prekyba dėvėtais drabužiais ir kitais dėvėtais daiktais zona.

7. Turgavietėje leidžiama prekiauti tik sumokėjus nustatyto dydžio rinkliavą. Rinkliavos dydis ir mokėjimo tvarka yra nustatoma atskiru dokumentu.

8. Su Taisyklėmis Prekiautojai supažindinami pasirašytinai arba Taisyklės paskelbiant viešai.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI TURGAVIETĖS PREKIAUTOJAMS

9. Turgavietės prekiautojai privalo:

9.1. prekiaujant segėti kortelę, kurioje aiškiai ir įskaitomai užrašytas prekiautojo vardas, pavardė, atitinkamo šių Taisyklių 35 punkte nurodyto dokumento Nr., prekybos vietos Nr.;

9.2. laikantis teisės aktų, reglamentuojančių prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitų (toliau – kvitai) išdavimo tvarkos reikalavimų, pirkėjams išduoti kvitus arba kitus vietoj jų naudojamus apskaitos dokumentus;

9.3. pateikti pirkėjui tik saugias maisto ir (ar) ne maisto prekes;

9.4. užtikrinti parduodamų prekių atitiktį teisės aktų nustatytiems ženklinimo reikalavimams ir pateikti teisingą informaciją apie parduodamas prekes;

9.5. parduodant nefasuotus maisto produktus laikytis Lietuvos higienos normoje HN 119:2014 nustatytų reikalavimų, o prekiaujant sertifikuotais (ekologiškais ar pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintais) produktais – pateikti sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą;

9.6. laikytis asmens higienos taisyklių, palaikyti švarą ir tvarką prekybos vietoje;

9.7. laikytis geros higienos praktikos arba RVASVT maisto produktų Turgavietėms reikalavimų;

9.8. teisės aktų nustatyta tvarka, kol nesibaigė prekės tinkamumo vartoti terminas, pakeisti, atitinkamai sumažinti kainą, grąžinti pinigus už sumokėtą prekę, jeigu pirkėjui buvo parduotas netinkamos kokybės maisto produktas;

9.9. neprekiuoti, jei serga ar įtaria, kad serga, ir turi bent vieną iš šių požymių: viduriavimas, vėmimas, karščiavimas, užkrėsta ar atvira žaizda, odos liga arba yra ligų, kurios gali būti perduodamos per maistą, nešiotojas.

Iki 2020-06-30 (9-11 punktai)

10. Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais Turgavietėse darbo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355 (toliau – Ministro įsakymas) nustatytos formos Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos ir mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos žurnalas (toliau – apskaitos žurnalas) yra registruojamas dokumentas, skirtas Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų apskaitai ir prekybos šiais produktais veiklos priežiūrai vykdyti.

11. Ministro įsakyme nurodyti prekiautojai, prekiaujantys mėsa (jautiena, aviiena, veršiena, kiauliena) ir mėsos produktais, paukštiena ir paukštienos produktais, obuoliais, braškėmis, bulvėmis, pomidorais, agurkais, apskaitos žurnale kasdien privalo įrašyti prekybos nurodytais produktais duomenis.

12. Turgavietės prekiautojai baigtus pildyti apskaitos žurnalus privalo saugoti ne trumpiau kaip 3 metus.

Nuo 2021-07-01 (13-20 punktai)

13. Į Turgavietę atsivežtos (gautos), Turgavietėje parduotos, paliekamos saugoti ir nurašytos (t. y. sugedusios, sugadintos, dėl natūralios netekties, utilizuotos) mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų kiekinė ir gautų pajamų suminė apskaita vykdoma elektroniniu būdu suvedant duomenis į Turgavietės e. žurnalą.

14. Turgavietės e. žurnale turi būti pateikiami tokie duomenys:

14.1. prekiautojo vardas, pavardė arba pavadinimas ir mokesčių mokėtojo kodas (fizinio / juridinio asmens kodas);

14.2. atsakingo darbuotojo (pardavėjo) vardas, pavardė ir mokesčių mokėtojo kodas (fizinio / juridinio asmens kodas), jei Turgavietėje prekybą vykdo juridinis asmuo arba fizinis asmuo, vykdamas individualią veiklą ir turintis samdomų darbuotojų, arba fizinis asmuo, vykdamas individualią veiklą su verslo liudijimu, kai į jį įrašytas kitas fizinis asmuo;

14.3. Turgavietės adresas, prekybos vietos numeris;

14.4. atsivežtos (gautos) į Turgavietę mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų:

14.4.1. pavadinimas;

14.4.2. kiekis (kg), lydimuosiuose dokumentuose nurodyta suma eurais (jeigu prekiaujama savo ūkyje išauginta ir pagaminta produkcija, tai sumą įvesti nėra privaloma);

14.4.3. lydimąjį dokumentą (PVM sąskaita faktūra / sąskaita faktūra, važtaraštis ar kt.) serija, numeris ir data;

14.4.4. kilmės šalis;

14.4.5. tiekėjas (PVM sąskaitą faktūrą / sąskaitą faktūrą, važtaraštį išrašiusio mokesčių mokėtojo pavadinimas ir kodas (fizinio / juridinio asmens kodas));

14.5. nurašytos (t. y. sugedusios, sugadintos, dėl natūralios netekties, utilizuotos) mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų:

14.5.1. pavadinimas;

14.5.2. kiekis (kg);

14.6. parduotos mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų:

14.6.1. pavadinimas;

14.6.2. kiekis (kg), suma eurais;

14.7. Turgavietėje paliktos saugoti mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų:

14.7.1. pavadinimas;

14.7.2. kiekis (kg).

15. Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais Turgavietėse darbo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355 (toliau – Ministro įsakymas) nurodyti prekiautojai, prekiaujantys mėsa, mėsos produktais, paukštiena ir paukštienos produktais (toliau kartu – už duomenų pateikimą atsakingas asmuo), į Turgavietės e. žurnalą privalo suvesti:

15.1. kiekvieną prekybos Turgavietėje dieną, prieš pradedant prekybą, Taisyklių 13.4 papunktyje nurodytus duomenis apie atsivežtą (gautą) mėsą, mėsos produktus, paukštieną ir paukštienos produktus;

15.2. duomenis apie prekybos metu papildomai atsivežtą (gautą) mėsą, mėsos produktus, paukštieną ir paukštienos produktus, iš karto juos atsivežus (gavus);

15.3. pasibaigus prekybos dienai, tą pačią dieną:

15.3.1. Taisyklių 14.6 papunktyje nurodytus duomenis apie per tą dieną parduotą mėsą, mėsos produktus, paukštieną ir paukštienos produktus;

15.3.2. Taisyklių 14.5 papunktyje nurodytus duomenis apie per tą dieną nurašytą (t. y. sugedusią, sugadintą, dėl natūralios netekties, utilizuotą) mėsą, mėsos produktus, paukštieną ir paukštienos produktus;

15.3.3. Taisyklių 14.7 papunktyje nurodytus duomenis apie Turgavietėje paliktą saugoti mėsą, mėsos produktus, paukštieną ir paukštienos produktus.

16. Mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų tiekėjo kodas (fizinio / juridinio asmens kodas) arba tikslus pavadinimas turi atitikti Mokesčių mokėtojų registre nurodytą mokesčių mokėtojo pavadinimą ir jo struktūrą. Jei mėsos, mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų tiekėjas yra ne Lietuvos Respublikos mokesčių mokėtojas, jo pavadinimas ir (arba) tapatybės nustatymo numeris nurodomas pagal maisto produktų lydimočius dokumentus.

17. Jeigu paaiškėja, kad į Turgavietės e. žurnalą buvo suvesti neteisingi duomenys, tai už duomenų pateikimą atsakingas asmuo privalo nedelsdamas juos patikslinti (suvesti neteisingi duomenys anuliuojami, nurodoma taisymo priežastis ir data bei įrašomi teisingi duomenys).

18. Turgavietės e. žurnalo duomenų teisingumą gali kontroliuoti VMI prie FM, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba ir kitos kontroliuojančios institucijos.

19. i. APS sutrikimo atveju ir už duomenų pateikimą atsakingam asmeniui neturint galimybės į Turgavietės e. žurnalą suvesti Taisyklių 14, 15 punktuose nurodytų duomenų nustatytais terminais, už duomenų pateikimą atsakingas asmuo privalo suvesti duomenis į Turgavietės e. žurnalą iš karto atsiradus galimybei tai padaryti bei nurodyti i. APS sutrikimo datą, laiką.

20. Už duomenų pateikimą atsakingas asmuo, negalintis suvesti duomenų į Turgavietės e. žurnalą dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, kaip jos numatytos Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“, apie tai informuoja VMI prie FM, siųsdamas pranešimą elektroniniu paštu vmi@vmi.lt. Įvykus nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybėms, už duomenų pateikimą atsakingas asmuo neatsako už duomenų nepateikimą, jeigu jis įrodo, kad duomenų negalėjo pateikti dėl aplinkybių, kurių jis negalėjo kontroliuoti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms atsirasti.

III SKYRIUS PREKYBOS REIKALAVIMAI

Prekyba maisto produktais

21. Kontrolės prietaisai ir įrenginiai, kurie yra privalomi naudoti tvarkant maistą, turi būti prižiūrimi ir metrologiškai tikrinami laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Jeigu tvarkomam maistui būtinas temperatūros režimas, prekiautojas privalo pakankamai turėti metrologiškai patikrintų kontrolinių termometrų. Pagal šių termometrų rodmenis kalibruojami kiti kontrolei naudojami termometrai. Kalibravimo rezultatai turi būti registruojami savikontrolės dokumentuose.

22. Technologinei įrangai ir su produktu besiliečiantiems paviršiams dezinfekuoti turi būti naudojami Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų teikimo rinkai ir jų naudojimo reikalavimus atitinkantys biocidiniai produktai.

23. Mediniai su maistu besiliečiantys gaminiai pakartotinai gali būti naudojami, kai neįmanoma naudoti kitokių gaminių.

24. Prieš darbą su nesupakuotu maistu, skirtu vartoti neapdorojus šiluma ir (arba) nenuplovus, prekiautojai ar jų darbuotojai privalo kruopščiai nusiplauti ir (ar) dezinfekuoti rankas.

25. Maistas ir su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:
- 25.1. maistas turi būti tokios sudėties ir kokybės, kad būtų tinkamas žmonėms vartoti, neužterštas cheminiais, fiziniais, mikrobiniiais ir kitokiais teršalais daugiau, negu leidžia teisės aktai, turi atitikti privalomuosius saugos ir kokybės reikalavimus;
  - 25.2. į maistą gali būti dedami tik teisės aktų leidžiami maisto priedai ir maistinės medžiagos, atitinkantys nustatytus kiekio, grynumo, vartojimo sąlygų ir kitus reikalavimus;
  - 25.3. įgaliota valstybės valdymo institucija tam tikrai maisto grupei gali nustatyti konkrečios sudėties ar kokybės reikalavimus, neprieštaraujančius tarptautinėms nuostatomis, jei tai reikalinga visuomenės sveikatos ar mitybos požiūriu;
  - 25.4. maistui pakuoti ir kitaip su juo liestis leidžiama naudoti tik tam tikslui skirtas, nekenkiančias žmonių sveikatai, teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias medžiagas ir gaminius;
  - 25.5. maistas ir su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos turi atitikti teisės aktų nustatytus ženklavimo reikalavimus, jei tokie yra taikomi.
26. Žaliavos, ingredientai, tarpiniai ir gatavi produktai, dėl kurių gali veisti patogeniniai mikroorganizmai ar susidaryti toksinai, negali būti laikomi temperatūroje, kurioje juos laikant jie gali kelti riziką sveikatai. Negalima pertraukti šalčio grandinės. Tačiau ribotą laiką leidžiama praktiniais sumetimais nesilaikyti temperatūros kontrolės maistą ruošiant, vežant, kraunant į sandėlius, dedant į vitrinas ar pateikiant vartotojui, jeigu toks temperatūros režimo nesilaikymas nekelia rizikos sveikatai.
27. Maisto patalpos turi būti švarios, suremontuotos ir geros būklės.
28. Nepakuota šviežia mėsa, paukštiena, žuvis ir paruoštas vartoti maistas, skirtas vartoti neapdorotas šiluma ir nenuplautas, gali būti liečiami tik tam skirtais įrankiais arba mūvint apsaugines pirštines.
29. Nuo kitų maisto produktų turi būti veiksmingai atskirtas šis maistas ir šios prekės:
- 29.1. ne maisto prekės ir gyvūnų pašaras (jam turi būti skirta atskira arba aiškiai paženklinta prekybos vieta);
  - 29.2. vaisiai ir daržovės;
  - 29.3. neįpakuoti maisto produktai nuo ne maisto prekių;
  - 29.4. šviežia mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai (šios prekės turi būti atskirtos ir viena nuo kitos). Supakuoti mėsos produktai (taip pat dešros ir dešrelės dirbtiniuose apvalkaluose) bei nesupakuoti mėsos produktai, skirti vartoti termiškai neapdoroti, turi būti atskirti vieni nuo kitų;
  - 29.5. specialios mitybinės paskirties maisto produktai (jiems turi būti skirta atskira arba aiškiai paženklinta prekybos vieta);
  - 29.6. maisto produktai, neskirti vartoti tiesiogiai, be jų papildomo terminio apdorojimo nuo paruoštų vartoti be papildomo apdorojimo nefasotų maisto produktų (pvz., pusgaminiai (marinuota mėsa) nuo mėsos gaminių (šaltai rūkytos dešros)).
30. Maisto prekių kainų etiketės tvirtinamos taip, kad nebūtų pažeistas maisto pakuotės sandarumas. Draudžiama pakeisti maisto pakuočių etiketes taip, kad vartotojas būtų klaidinamas dėl produkto sudėties, tinkamumo vartoti trukmės ir kitos privalomosios informacijos.
31. Užšaldyti maisto produktai, skysti pieno produktai ir kiaušiniai parduodami tik supakuoti. Draudžiama prekiauti sudužusiais kiaušiniais (kurių lukštas įskilęs, o polukštinė plėvelė įtrūkusi ir matomas kiaušinio turinys).

32. Nefasuotais gyvūninio maisto produktais ir nefasuotomis raugintomis, sūdytomis, marinuotomis daržovėmis ar grybais iš statinių ir kitų talpyklų prekiaujama tik aptarnaujant prekiautojui.

33. Prekiautojas:

33.1. Turgavietėje gali prekiauti tik tokiais produktais grupių žemės ūkio ir maisto produktais, kurių prekybai sudaro sąlygas produktams laikyti;

33.2. privalo užtikrinti, kad parduodami maisto produktai būtų atgabenti tokiomis transporto priemonėmis, kurios užtikrina tinkamą temperatūros režimą ir atitinka higienos reikalavimus.

33.3. privalo užtikrinti, kad maisto produktai turi būti pristatomi tik su lydimaisiais dokumentais. Ši nuostata netaikoma, jeigu prekiaujama savo ūkyje išauginta ir pagaminta produkcija. Savo ūkyje išauginta ir pagaminta produkcija į Turgavietę pristatoma su laisvos formos krovinio važtaraščiu, kuriame turi būti:

33.3.1. važtaraščio surašymo vieta ir data;

33.3.2. juridinio asmens pavadinimas, kodas ir adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, adresas;

33.3.3. krovinio pakrovimo ir iškrovimo vietos adresas, krovinio išgabavimo data ir laikas;

33.3.4. žinios apie krovinį (krovinio pavadinimas, mato vienetas, krovinio kiekis ar svoris, pakotės rūšis, pakuočių kiekis);

33.3.5. transporto priemonės vairuotojo vardas ir pavardė, parašas;

33.3.6. transporto priemonės markė ir valstybinis numeris;

33.3.7. kitos nuostatos, neprieštaraujančios teisės aktams.

34. Asmenys, savo ūkyje išauginę žemės ūkio produktus ar iš jų pagaminę maisto produktus, privalo turėti asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka. Šiuos dokumentus turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą. Be to, prekybos vietoje turi turėti asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, leidimą tvarkyti maistą teisės aktų nustatyta tvarka ir atitinkamai žemiau nurodytų dokumentų originalus ar jų kopijas:

34.1. asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla – ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimą ir einamųjų metų išrašą iš Ūkininkų ūkių registro ir (arba) Žemės ūkio ir kaimo verslo registro apie ūkininko ūkyje ir (arba) žemės ūkio valdoje vykdomą pagrindinę bei papildomas žemės ūkio ekonomines veiklas. Išrašą teisės aktų nustatyta tvarka išduoda registru tvarkymo įstaigos: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, savivaldybių administracijos;

34.2. sodininkai – nustatytos formos sodininkų bendrijos nario pažymėjimą, išduotą teisės aktų nustatyta tvarka;

34.3. bitininkai – pažymą apie bičių šeimų registravimą Ūkinių gyvūnų registre.

35. Individualia veikla besiverčiantys arba verslo liudijimą įsigiję asmenys prekybos vietoje privalo turėti prekių lydimuosius dokumentus bei maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais. Individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimą, asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka, turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą.

36. Juridinių asmenų atstovai prekybos vietoje privalo turėti įmonės registravimo pažymėjimo kopiją, prekių lydimuosius dokumentus, maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais. Asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka, turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą.

37. Tuo atveju, kai asmenys, savo ūkinėje veikloje išauginę žemės ūkio produktus ar iš jų pagaminę maisto produktus, Turgavietėje prekiauja ne patys, bet jų šeimos nariai, pateikiamas teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas įgaliojimas dėl leidimo prekiauti žemės ūkio produktais ir iš jų pagamintais maisto produktais, o jeigu samdyti darbuotojai, pateikiama darbo sutarties kopija.

38. Turgavietės prekiautojams, prekiaujantiems jų pačių surinktomis, neperdirbtomis miško gėrybėmis, namų valdoje užaugintais žemės ūkio produktais, lydimųjų dokumentų pateikti nereikia, išskyrus sertifikuotus laukinių augalų rinkėjus, kurie turi pateikti sertifikatą, išduotą vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 834/2007.

39. Turgavietėje draudžiama prekiauti:

39.1. jeigu maisto produktai pagaminti maisto saugos kompetentingos institucijos nepatvirtintų ar neregistruotų maisto tvarkymo subjektų:

39.1.1. šviežia mėsa, taip pat ir smulkinta (malta) mėsa;

39.1.2. mėsos produktais (mėsos pusgaminiams ir gaminiams – rūkytais, sūdytais, vytintais, kepta mėsa ir paukštiena ir kt.) ir žuvininkystės produktais;

39.1.3. konservais;

39.1.4. konditerijos gaminiams;

39.1.5. sūdytais, raugintais, skirtingų rūšių džiovintų grybų mišiniais;

39.1.6. raugintais maisto produktais (vaisiais, daržovėmis);

39.1.7. žaliu ar termiškai apdorotu pienu, pieno produktais;

39.1.8. kelių rūšių šviežių grybų mišiniais;

39.1.9. kelių rūšių arbatžolių, prieskonių, vaistažolių mišiniais, išskyrus, jeigu šie produktai yra ekologiški ir sertifikuoti;

39.1.10. neskrota paukštiena;

39.1.11. kiaušinių duženomis;

39.1.12. maisto papildais, kurie yra neregistruoti ir nenotifikuoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;

39.1.13. specialiosios paskirties maisto produktais, kurie yra neregistruoti ir nenotifikuoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;

39.1.14. atitinkamai paženklintais žemės ūkio ir maisto produktais, neskirtais pardavinėti ir teikiama kaip Europos Sąjungos pagalba;

39.1.15. žuvimis, sužvejomis uždraustos žvejybos metu, mėgėjų žvejybos būdu ar mažesnėmis negu minimalus jų dydis;

39.1.16. šaldytais žuvininkystės produktais ir šaldytais kulinarijos pusgaminiams ne gamintojo pakuotėje, nepažeidžiant Greitai užšaldytų maisto produktų techninio reglamento reikalavimų.

40. Maisto produktai, skirti vartoti be šiluminio apdorojimo ar plovimo, turi būti parduoti supakuoti arba apsaugoti taip, kad nebūtų užteršti. Nepakuoti maisto produktai turi būti parduodami pakuojant atitinkamais įrankiais į pakavimo maišelius.

41. Nepakuoti maisto produktai, skirti vartoti be plovimo ar šiluminio apdorojimo, gali būti liečiami tik tam skirtais įrankiais arba mūvint apsauginėmis pirštinėmis.

42. Pirkėjams, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Draudžiama:

42.1. klaidinti vartotoją apibūdinant maistą, nurodant jo rūšį, tapatumą, savybes, sudėtį, kiekį, tinkamumo vartoti terminą, kilmę, tvarkymo ir vartojimo būdą ir laikymo sąlygas;

42.2. nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie gydomąsias ar nuo ligų saugančias savybes;

42.3. nurodyti, kad koks nors maistas turi ypatingų savybių, jeigu iš tikrųjų tokiomis savybėmis pasižymi visi panašūs gaminiai;

42.4. kitaip klaidinti pirkėjus, vartotojus.

Prekyba ne maisto prekėmis

43. Ne maisto prekėmis leidžiama prekiauti ne maisto prekybos zonoje.

44. Parduodamos prekės turi būti saugios – atitikti Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose, Lietuvoje tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus saugos reikalavimus.

45. Visos parduodamos ne maisto prekės turi būti išdėstomos ant prekystalių ar laikinų prekybos įrenginių.

46. Draudžiama prekiauti:

46.1. nuodingomis ir pavojingomis žmogui ir aplinkai medžiagomis;

46.2. cheminėmis medžiagomis, išskyrus fasuotas buitines chemijos prekes, trąšomis, pesticidais. Šiomis prekėmis leidžiama prekiauti tik stacionarioje specializuotoje prekyvietėje (Turgavietėje) ar jos teritorijoje įrengtose parduotuvėse;

46.3. šaunamaisiais ginklais ir šoviniais (tarp jų ir dujiniais pistoletais), sprogmenimis bei kitais kariniais reikmenimis, šaltaisiais ginklais, ašarinių ir paralyžiuojančių dujų balionėliais ar užtaisais, pirotechnikos priemonėmis;

46.4. specialiųjų institucijų uniforma, baltiniais ir patalyne su organizacijų arba įmonių ženklais;

46.5. vaistais, narkotinėmis medžiagomis, ir jų žaliavomis;

46.6. brangiųjų metalų ir brangakmenių dirbiniais, antikvariniais daiktais, valiuta ir kitais vertybiniais popieriais, išskyrus valiutos keitimą prekyvietėje (Turgavietėje) kredito įstaigų įrengtose valiutos keityklose;

46.7. žvėrių ir paukščių, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą, iškamšomis ir kiaušiniams, išdirbtais ir neišdirbtais kailiais;

46.8. draudžiamais medžioklės ir žvejybos įrankiais bei jų priedais;

46.9. prekiauti gyvūnų odomis ir kailiais neturint veterinarijos išduotų dokumentų;

46.10. sekso reikmenimis, erotinio pobūdžio prekėmis ir suvenyrais, erotinio ir smurtinio pobūdžio spaudos leidiniais, kino ir vaizdo filmais, erotinio ir smurtinio pobūdžio smulkiais spaudiniais (bet kuriuo poligrafiniu būdu pagamintomis kortomis, reklaminiams lankstinukais, atvirukais, lipdukais ir kt.).

47. Prekiauti importuotais naudotais drabužiais, trikotažo, tekstilės prekėmis, avalyne, minkštais baldais, buitine technika leidžiama, kai:

47.1. prekės turi būti švarios ir apdorotos, kad būtų nekenksmingos ir saugios, privalu nurodyti kiekvienos prekės kainą;

47.2. prie kiekvienos dėvėtų tekstilės gaminių ir avalynės siuntos turi būti dokumentas arba žyma siuntos lydymajame apskaitos dokumente, patvirtinantis (-i), kad siunta yra apdorota. Siuntos apdorojimą patvirtinančiame dokumente arba siuntos lydymajame apskaitos dokumente turi būti nurodytas siuntą apdorojusio juridinio asmens pavadinimas, buveinė, telefonas, apdorojimo data, būdas, gaminiams apdoroti vartotų cheminių medžiagų pavadinimai. Asmenys, prekiaujantys dėvėtais tekstilės gaminiiais ir avalyne, privalo įspėti pirkėjus apie tai, kad prieš naudojant šias prekes pagal paskirtį, jas būtina išskalbti, išvalyti ar kitaip pašalinti dezinfekavimo priemonių likučius. Tokie įspėjimai raštu turi būti pateikti ir prekybos vietose;

47.3. parduodant naudotus buitinius elektrotechninius gaminius, elektros įrenginius, mechanizmus, pirkėjui turi būti pateikta informacija apie kiekvienos prekės tinkamumą naudoti pagal paskirtį (nurodyta, kad prekė tinka naudoti pagal paskirtį, netinka naudoti pagal paskirtį, ją būtina taisyti (suremontuoti) ir pan., apie pakeitimus ir patobulinimus, jeigu jie buvo atlikti. Informacija pateikiama raštu. Jeigu prekė tinka naudoti pagal paskirtį, pirkėjui, kartu su jo nusipirkta preke, turi būti pateiktos gamintojo parengtos prekės naudojimo taisyklės. Jeigu jų nėra - pardavėjo parengtos ir patvirtintos prekės naudojimo taisyklės, kuriose turi būti nurodyti pagrindiniai saugaus ir tinkamo prekės naudojimo reikalavimai.

48. Parduodant dėl kokybės trūkumų nukainotas ne maisto prekes, be kitos teisės aktuose nustatytos informacijos apie prekę, vartotojui kainų etiketėse ar kitaip raštu turi būti pateikta atitinkama informacija (nurodyta, kad prekė nukainota, dėl kokio kokybės trūkumo ji nukainota, kiek prekė kainuoja, ar jai suteikiama garantija).

49. Parduodant restauruotą (atnaujintą) prekę, vartotojui kainos etiketėje ar kitaip raštu turi būti pateikta informacija, kad prekė restauruota, ir nurodyta, kad prekė atitinka nustatytus saugos reikalavimus (jeigu jie prekei keliami).

IV SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

50. Už Turgavietėje parduodamų prekių, produktų ir iš jų pagamintų maisto produktų saugą, atsekamumą ir Turgavietėse bei viešosiose prekybos vietose parduodamų prekių, produktų kiekinę ir gautų pajamų apskaitą atsako Turgavietės prekiautojas.

51. Prekiautojai privalo:

51.1. teikti informaciją ir parodyti dokumentus kontrolę atliekančių institucijų ir įstaigų darbuotojams;

51.2. prireikus leisti kontrolę atliekančių institucijų ir įstaigų darbuotojams paimti prekių pavyzdžius laboratoriniam tyrimui, surašant pavyzdžių paėmimo aktą;

51.3. prekiautojas, supažindintas su kontrolę atliekančių institucijų darbuotojų pateiktais tikrinimo rezultatais, ir, esant pažeidimų, privalo per nustatytą terminą pašalinti rastus trūkumus ir apie tai informuoti kontrolę atliekančias institucijas ir įstaigas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

53. Esant Taisyklėse neaptartų klausimų, vadovaujamas Lietuvos Respublikos norminių aktų ir kitų teisės aktų nuostatomis.

54. Jei šių Taisyklių normos tampa prieštaraujančiomis imperatyviosioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis, taikomos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos.
